

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—АМАЛДА

Азим Тошкентимиз жамол кун сайин гўзаллашиб, ҳар бир шаҳарликнинг, шаҳримизга ташриф буюраётган меҳмонларимизнинг қувончига қувонч қалбига завқашаёқ бегўшлamoқда. Шаҳримиз ўзининг шонли революцион, жанговар, меҳнат анъаналарига эгаки, бунинг билан меҳмонларимизни меҳмондўстлик билан кутиб олишда, оммавий ҳашар-шанбаликларда, ободонлаштириш-қўлалаштиришда, тўй-ҳашамларимиз тиксолида кўрамиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларида ҳақли суратда таъкидланганидек, жамиятимиз ривожига энд бўлган қолоқ урф-одатлар ва анъаналарга, ҳаддан ташқари ҳашамдор тўй-томшаларга, турли зарарли маросим-йиғинларга қарши курашда ҳужумкорлик ва таъсирчанликни кучайтириш, совет кишиларининг аjoyиб турмуш тарзини кенг тарғиб қилиш, янгича урф-одат ва анъаналарнинг кишилар ҳаётига сингиб боришини таъминлаш йўлида жонбозлик кўрсатишимиз керак. Ҳозир шаҳримизда ободонлаштириш ва қўлалаштириш ишлари оғирлиги бўйича қизғин ишлар олиб бориляпти. Доҳийимиз В.И. Ленин турган куннинг 115 йиллигини шонли меҳнат — аjoyиб шанбаликлар билан кутиб олиш, шаҳримизнинг ҳар бир ҳовли, ҳар бир микрорайонда мевали боғлар бўлишига ҳар бир тошкентлик ўз ҳиссасини кўшмоқда. Куйидаги материалларда янгича урф-одатлар ва анъаналар ҳаётимиз кўрки эканлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

«Афсуски, идеология ишини ташкил этишда ҳали ҳам дабдабали тадбирлар ҳаддан ташқари кўп, буржуа идеологиясига ва ахлоқига қарши, одамлар онги ва феъл-атворидаги реакцияни сарқитларга қарши, истеъмолчилик психологиясига, қолоқ урф-одатларга ва анъаналарга, ҳаддан ортқ ҳашамдор тўй-томшаларга ва маъракаларга қарши курашдаги ҳужумкорлик ва таъсирчанлик бўшаштириб юборилган».

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми материалларидан).

Исрофгарчилик—иллат

Келин келишига қўн ёмғир шаррос қуёй юборди.
— Инглоқ экан.
— Хурмачанинг тагини ялаган экан.
Ҳазил-ҳузил қилишди, бир чеккада турган ёш-яланлар.
— Совуқ ўтиб кетди-ю, одамдан, — деди йиғилганлардан бири жунжикиб.
— Ҳозир, юзта-юзта қилсан исб кетамиз.
Карнай-сурнай овози эшитилди. Кичкин-тойлар «Келин келди» дея ташқари югурди. Кўп ўтмай эшикдан келин-кўвлар кириб келишди. Қарсақ садолари остида дара тўридан жой олишди.
Тўй бошланди, лекин ҳамон ноз-неъматларга тўла столларга баъзи ёшлар илҳақ бўлиб кутушайтган чимлик қўйилмасди. Маҳалла активларидан бири ўртага тушди. У йиқки ёшни бутунги бахт анжумани билан таъриқлай туриб, ичкилик тўдирилган шишалар келишини интизорлик билан кутайтган кимсаларни оғохландиргандек бу йилдан бошлаб маҳалла активлари тўйларини ичкиликсиз ўтказишга қарор қилганликларини айтиди. Қардандир «Ичкиликсиз тўй бўларканми?» деган овоз эшитилди. Кўп ўтмай орқароқда ўтирган уч-тўрт ёш йигитлар ўрниларидан туриб кўчага чиқиб кетишди.
— Яна бир нарсани айтиб қўй, — деди бошқарувчи, — тўйларда бўлдинган исрофгарчиликларга ҳам энди бутунлай барҳам берамиз.
— Қурумсоқ, — де-

Одамлар рахмат десин

бу ишлар ҳар қандай кўнгли пок, нияти соф инсонни ранжитиши табиий. Бундай «хотам-тойлик»ни фақатгина ўзини билмаган кишиларгина маъқуллайдилар. Яна улар эртасига «палончи шундай тўй қилди, киши оғзини очиб қолди», деб мақтаниб юришди. «Мен ҳам шундай тўй қиламан» дея керилиб қўйишди. Ленин улар бу маътову, керилиш орқасида қанча исрофгарчиликлар ётишини хаёлларига келтиришмайди. Хўш шундай сердабаба тўйлардан қолган тоғора-тоғора манти, лағмонлар, қозон-қозон шўрвалару, челака маставалар сувга агарилётганини инсофдан деб бўлади-ми? Турли қолдиқ мева-чевалар, қотиб қолган синиқ нонларини ахлат илчиғига ташлаётгани адолатлими? Ахир бу ноз-неъматлар озмулча пешона тери эвазига келганми? Айтайлик оғзининг ели билан иш битказадилар, бели оғримай пул топадиганлар учун балки бу сарф-харajatлар денгиздан томчидек гапдир. Лекин

• Ҳикмат—бир ҳовуч олтин

Инсоний фазилатлар ҳақида

Тақабурлик — шайтон иши. Катталик — нодон иши. Ўзига берилганини иши барча кишиларга ёқимсиз.

Ахлоқ кишининг қимматбах оқимидир ва у кишининг жисмининг чидамдан матон.

Яхшидан ёмонлар ҳам ёмонлик кўз тутмас: яхши киши ёмонларга ҳам яхшиликни унутмас. Яхшиликни ёмонликдан яхшироқ билмасанг, ёмонроқ ҳам билма. Яхшиликни билмасанг, яхшиларга қўшма. Яхшилик теварағида айлана олмасанг, яхшилар теварағида айлан.

Ўзига берилган ақлсиз тентақдир. Ўзини бебаган хушрўй — сатангдир. Ўзини торган — панд сган, мағрурланган лаянат остида қолгандир.

Алишер НАВОИЙ.

Агарда бировдан яхшилик кутар экансан, унга сен ҳам яхшилик қил.

Аҳмад ДОНИШ.

Ҳар бир киши касб-корини мукаммад билмоғи, яхши тарбия олмоғи ва яхши ҳулқ, ахлоқ, фазилатларга эга бўлмоғи керак.

Абу Наср ФОРОБИЙ.

Нафсоний суръатларини нафс эгаси нафсини тозалаб, унга ахлоқий даво-во қилса ва тадрижий суръатда ахлоқ китобларини зикр қилганга йўллар билан нафсдан касалиқни кетказса, нафсин ёмон ҳулқ ва одатлардан яхшироқ кўчирмоққа қодирдир.

Абу Райҳон БЕРУНИЙ.

Темир ёки тошдан чиқарилган ўт ўтинсиз бегойда бўлгандай, инсон қобилияти ҳам шунга ўхшайди. Агар унга тарбия берилса, юрак ўти мангу алаңаланади, тарбия орқали баркамолликка эришилади.

Абдураҳмон ЖОМИЙ.

Барчага маълумдирки, ҳар қанча ўйлаб қўрилганда ҳам, билимдан дурустроқ бирор нарсга топилмайди.

Абдураҳмон САМАРҚАНДИЙ.

Тақабурликни бондан ошриб ташла, таъвоқига қаттиқ амал қил. Тақабур қилиш барчанинг дилда нафрат қўзғатади.

Аҳмад ЮГНАКИЙ.

Виждонли одам хавфдан ҳоли яшаса, хйёнат қилувчи ҳалокатда яшайди.

Ақли рафийнинг ҳоли — нодон рафийнинг узрига сийлов бўлади.

ЗАМАХШАРИЙ.

ЯНГИЧА АНЪАНАЛАР— ҲАЁТИМИЗ КЎРКЎ

- СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ
- КАМТАРЛИК КАМОЛГА ЕТКАЗДИ
- ЕШЛАР—БИЗНИНГ КЕЛАЖАГИМИЗ
- ЯШИЛ ОЛАМ—ФАРОВОНЛИК БЕЛГИСИ
- ТАБИАТГА МУҲАББАТ УЙГОТИБ

«ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ, БАРЧА РАХБАРЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИДА СОВЕТ ЖАМИЯТИНИНГ, ПАРТИЯ ВА ДАВЛАТЛАРИНИНГ МАНФААТЛАРИ БИРИНЧИ УРИНГА ҚЎЙИЛМОҒИ КЕРАК. ЮКСАК ПАРТИЯВИЙ ВА ДАВЛАТ ИНТИЗОМИ, ПРИНЦИПАЛ ТАНКИД ВА ЎЗ-ЎЗИНИ ТАНКИД, УШОҚОКЛИК ВА ТАРТИБ, ҲАР ЕРДА ВА ҲАР ИШДА КАМТАРЛИК ВА ИШЧАНЛИК—РЕСПУБЛИКА ҲАР БИР МЕХНАТКАШИНИНГ БУЗИЛМАС ПРИНЦИПИ БУЛИБ ҚОЛМОҒИ КЕРАК».

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми материалларидан).

Совет кишининг фазилати

Олийжаноблик

Автобус лиқ тўла, У «инкиллаб» келиб бекат. Да тўхтади. Салонга ўн етти ёшлардаги ички ети чиқибди. Қизлардан бири билет олиш мақсадида кондукторга пул узатди-ю кўрқувдан бир зум анграйиб қолди.

— Вой Наси, узугим йўқ... Энди нима қилдим! Қизчанинг кўзиде ёш қалқиди. Дугонаси ҳар қанча уримасин уни юпатоқмасди. Абдуазиз ака чдаб туролмади.

— Менга қара, — қизим, узугим неча пул турди! — 120 сўм.

Абдуазиз ака ҳамёнини навллади.

— Бор пулим юз сўм экан. Мана шунинг ол. Яна йиғирма сўм қўшиб узук

сотиб оларсан. Мен розиман, хафа бўлма.

Қизча йиманибгина пулни олди:

— Раҳмат амаки, — деди у, бу меҳрибон кишига сажимийлик билан, — адресингизни айтинг, — деб олай. Қарзингизни бир кун узарман азир.

Қизлар кўярда-кўй-май Абдуазиз аканинг адресини эълб олди.

Эртаси кунни тонгда эшик танилди. Абдуазиз ака оҳиста бориб эшикни очди.

— Раҳмат амаки, — деди узук йўқотган қиз. — Узугим топилди. Унга бориб сумманни қоксам, икчидан тушди. Мана бу омонатингизни олиб кўйинг, ахшилингизни ҳеч қачон унутмайман.

М. ОРИПОВ.

• Бахтиёрлар масканида

15-болалар боғчаси Собир Раҳимов районик энг намунали боғчалардан бири саналади. Бу ерда болалар тарбияси билан боғлиқ бўлган турли тадбирлар ўтказилиб турилади. Масалан, Совет Армияси кунини, 8 Март байрамларини да уруш ва меҳнат ветеранлари, аёллар ва кекса омазонлар билан ўтказилган учрашувлар жумласидандир. Боғчада болаларнинг турли кунларини ишонч билан ва ҳақ билан қўйиб, Эрталаб барча тарбияланувчилар ўз ўртакларини бу шодимона кун билан таъриқлашди. Шерлар айтишди, қўй ва қўшиқлар яқро этишди. Бу ў навбатда кичкинтойлар ўртасида дўстлик, сажимийлик, ўзаро ҳурматини мустаҳкамлашда яхши самара беряпти.

СУРАТЛАРДА: Боғча мудири Латифа Ёқубова кичкинтойларни турли кун билан таъриқлашди.

Р. Альберс фотолар.

ШАҲРИМИЗ БОҒЗОР БЎЛАДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми республика партия ташкилоти учун Ўзқоғвет программасини амалга оширишда ҳам, қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада ривожлантиришда ҳам муҳимроқ ва ақтуалроқ вазифа йўлигини алоҳида ўқитиб ўтди.

Хурматли редакция! Яқин йиллар ичда шаҳримизнинг энг қулай шароитли жойларини боғзорларга айлантирсан, дестурхонимиз кут-баракали бўларди. Шу ҳақда мақола беришингизни илтимос қиламан.

Р. ИБРОҲИМОВ,
Қорақамиш массивининг 1/4 микрорайонидеги 34-уйда истиқомат қилувчи.

Тошкент фақатгина меҳнат ва сўғорилар билан шаҳригина эмас, шифобахш неъматлар маскани сифатида янада фусункор ва жозибали шаҳар бўлиб қолди. Шаҳримизни мева-дархатлар билан бойитишимиз керак. Шунинг айтиш кераки, ҳар қандай мевали дархат ўз ўрнида ўстирилиб, парвариш қилинмаса, у ривожланмайди, касалланади, қуриydi, улдан нафақат мева эмас, ақали соясидан баҳраманд бўлиш қийин.

Дастлабки мевали дархат ниҳолни энгилда майлон шароити асосида олимоғи дархатнинг йўл қўйиларидан ниҳол ўтказиларидан тупроқ ақсарият ҳолларда ифлосланган бўлади (қурилади) материалларнинг қолдиқлари, тош, шағал, ахлат ва бошқалар. Ниҳолни яқинлаштириб сўғорилардан ариқ сувлари йўқ десак бўлади. Аҳён-аҳёнда ниҳолни водопровод суви билан сўғорилар экан, сув таркибидеги мажбуд бўлган зарарли сизлантурувчи омил — хлор усимлигининг нозик аъзоси бўлмиш илдиэларини занфлаштириб қўйди.

Мева дархати «ной таллаш» аниқ, Айтайлик, машҳур Қува ёки Дашнобод анори жалининг бирорта бурчагида ҳосил бермайди, ўсса ҳам ўша ширинлик таъминини бермаслиги мумкин. Атроф-муҳитнинг шароитини инобатга олган ҳолда, яқин маҳаллаларда тартибли равишда мевали дархатларни экиб, унинг неъматларидан баҳраманд бўлиш дақадар яқин. Маҳалла-масивлардаги серуев заминни яқин, ҳавосини кўйиб жойларга олма, нок, шафтоли, олча, гилос экини, ҳовли-жойларда тоқлардан ўстириш керак.

Шунинг айтиш кераки, ҳозирда шаҳримиз кенг қулоқ отиб нета-

лпти, янгидан-янги бинолар, маданий-маиший муассасалар қуриляпти. Иложини борица қурилиш жараёнида мевали дархатларни ўз ўрнида қолдиришга эътибор берилиши лозим. Шунингдек энгилдан дархатлар «ҳолдан бохабар бўлиб» ўз вақтида шаклга келиши, сўғориш, янгилаш, озинқлатиш каби вазифаларга жиддий аҳамият берилиши лозим.

Тузалик ошифтаси бўлган тошкентликлар шаҳримизни янада қўркам, серфазилат ва фусункор бўлишига ўз ҳиссасини қўшишлари ва фусункор боғзорга айлантириш, дастурхонимиз янада тўқин, сонинг бўлишига шак-шубҳа йўқ.

М. НАБИЕВ,
Ўзбекистон санитария ва гигиена ва касб касалиқлари институтининг катта илмий ходими, китта фанлар кандидати.

БОЛАЛАР ШУНДАЙ ТАРБИЯЛАНДИ

Агар розилик билдирсангиз, мен жияларимга оне, сизга киз бўлиб қолсам.

Ширин гапдан кампирнинг кўнгли бўшашиб кетди. Қўзига ёш келди. Кейин меҳр билан Хадичага тикилди. Кичкинтойлар холанинг бўйига осилишди. Содда кампир Хадичанинг тузугига илди, қўйди. Биргаличе бутун ҳовли-жой ва меросини Хадичанинг номига расмийлаштирмоқчи бўлишди. Иш ҳамирдан кичи суғургандек осон кўнбатган эди. Бироқ маҳалла активлари ўртага тўғонок бўлишди. Улар барча мерос Тўхта она ва унинг набиралари Нуридан ҳамда Мухиддинлар номига расмийлаштириляжанини айтишди.

Иззатингдан айрилма

КИМГА ТҶЙ, КИМГА АЗА

Ўт билан хайрлашди. Уш кунни эшикдан ён-ҳанос солиб марҳуманинг ораси Хадича ва поччаси Сандаримлар кириб келишди.

Маҳалладошлари Халимани дефн этишди. Маросимга келган Хадича ва Сандаримлар гўё томошабин бўлиб туришди. Улар ҳар икки гапнинг бирини «қўлимиз қисқа бўлса нима қилайлик» дея елка қисшарди. Она ва поччанинг бу қилиш ҳаммининг эсансини қотирди. Лекин ўша кундан бошлаб бу хонадонда Хадича ҳукмронлик қила бошлади. Маҳалла-қўйга сингилсининг болаларига оналик қилмоқчилигини айтиди. Аслида унинг нияти бошқа эди. Қўйи ва сингилсиндан қолган дангилламе уй, геражд турган яп-янги «Жигули» машинаси ва барча буюмларига ўзи эгалик қилмоқчи эди. Бу йўлда-у барча баҳкиликларга пухта режа тузурди. Хадича ўйлай-ўйлай дестлаб сингилсининг саксон ёшли қайнонаси Тўхтаонинг қўйнига илондек кирмоқчи бўлди.

— Онам ўрниде онамиз, — деди бир кунни Хадича Тўхта хонага кўз ёши қилиб,—

Хадича ўзини кўярға жой топа олмай қолди. Маҳалла комитетининг раиси Ҳикмат ота ҳам андиқлардан эмас экан. Икки та гап билан Хадичани узиб олди.

— Сингилсини кўнмишда қўл қовуштириб турган одам меросотричқа ярамайди, азизим, — деди у Хадичага.

Лекин Хадича нопок йўлидан қайтмади. Унинг сингилсининг барча тилла тақинчоқлари ва қимматбах буюмларини уйига ташлаб кетди.

Олий маълумотли врач, касбига эга бўлган бу аёл очкизгани ва разиллиги билан ўзи шифокор бўла туриб қанча дилларга озор етказди.

Тўхтаон она Хадичанинг эгри қўллигидан каттиқ ранжиди. Бир кун у:

— Қизим, етимлар ҳақини агани урмалмасиз! Келимининг тақинчоқларини нега бизга билдирмай уйингизга олиб кетдингиз, — деганида балоғат қолди.

— Хали мен ўрда бўлдимки, олсам сингилсининг олдиди. Ҳа улушанин олдим. Болалари хирсан тўқ, очдан ўлмайди, — деб бобиллаб берди.

Тўхта она бу аёлга тенг келмаслигини биллиб тил ташлади. Лекин Хадича, уни ҳақо-

